

Dvě smlouvy v listě Galatským

A. T. Jones

Dvě smlouvy v listě Galatským

A. T. Jones

Převzato z článků v časopise Review and Herald z 29. května - 31. července 1900

Vytištěno v Austrálii služebností Maranatha Media

maranathamedia.com

březen 2017

Obsah

Úvod	5
1. Dvě smlouvy - Galatským 4,21-31.....	7
2. Život Abrahama - Galatským 4,21-24	8
3. Hagar a Sára - Galatským 4,21-25	11
4. Z které smlouvy jste? - Galatským 4,21-25.....	15
5. Vyhodit Starou smlouvu - Galatským 4,21-31.....	18
6. Představení "jestliže" a "potom" - Galatským 4,21-24	22
7. Stará smlouva vede k Nové - Galatským 4,21-31	26
8. Srovnání smluv - Galatským 4,21-24.28.....	30
9. Já nebo Kristus? - Galatským 4,21-31; 5,1	34

Úvod

Byla to neuvěřitelná radost, když jsem zjistil, že vztah Otce a Syna, jak je vyjádřen v **1. Kor 8,6** "*my máme jediného Boha, Otce, od něhož je všechno a pro něhož jsme my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož je všechno, i my jsme skrze něho,*" dává klíč k rozluštění tolika mnohých složitostí Písma, které byly dříve zahaleny rouškou tajemství nebo byly prostě neznámé. Ten klíč je popsán v knížce *Divine Pattern of Life (Božský vzorec života)*, která zjevuje Otce jako zdroj všech věcí a Syna jako kanál, kterým to všechno proudí. Tento vztah mezi zdrojem a kanálem předznačují mnohé navzájem spojené prvky: muž a žena, Starý a Nový zákon, svatyně a svatyně svatých, sobota a svátky, slunce a měsíc - všechny tyto věci se ve světle božského vzorce staly velmi srozumitelnými. Dává to smysl, že by nám poznání vztahu Boha a Jeho Syna dalo klíč k rozluštění mnoha tajemství v Písmu.

V roce 2015 jsem uvažoval, zda dvě smlouvy zmíněny v Písmu fungují podle tohoto božského vzorce, a sice že jedna smlouva vede k druhé. Stará smlouva, která funguje v opozičním systému a vede k smrti, je dána do protikladu s Novou smlouvou, která vede k životu. Tento rámeček má ten význam, že Stará smlouva je špatná a Nová dobrá. Staré by bylo třeba se vyhýbat a Novou přijímat. Při uvažování o tom se mi náhle osvětlil text v **2 Kor 3,7**, kde Pavel píše, že se "*služba smrti vyrytá literami do kamenů udála v takové slávě*". Jenže pokud byla slavná, pak to tedy byla dobrá věc! Pak se stalo zjevným, že aby se člověk narodil znovu, musí nejprve zemřít a až potom se znovu narodit. Smrt a život je tak dán do pořadí, kde jedno následuje za druhým. Čili Stará smlouva je cestou, po níž se musí vejít do Nové. Obě smlouvy pracují vlastně spolu, jedna vás přivádí k druhé.

V následujícím roce jsem během vedení setkání v Severním Německu četl knihu *Studie listu Galatským* od A. T. Jonese, a v ní jsem našel potvrzení toho, co jsem hledal:

A tak je smlouva ze Sinaje přivedla ke smlouvě s Abrahamem. První smlouva je přivedla k druhé, stará k nové. A tak zákon, který byl základem té smlouvy - ten porušený zákon - "*takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry*" (**Gal. 3,24**).

- A. T. Jones, RH, 17. červenec 1900¹

Význam tohoto faktu nelze nevyvýšit: právě proces Staré smlouvy vedoucí k Nové zapřičiňuje proces pěstouna, který přivádí duši ke Kristu, aby byla ospravedlněna z víry.

[V angl. "Broken" znamená *porušený* i "*rozbitý*" - pozn. překl.]

Právě tato myšlenka dává sílu a význam klíčové pasáži, kterou použil **A. T. Jones** v **Kázání 18, 1893**:

“Do toho vstoupil Zákon, aby se provinění rozhojnilo. A kde se rozhojnil hřích, tam se nadmíru rozhojnila milost” (Ř 5, 20).

A teď čtíme rovnou dále v **Řím. 5,20**: *“Do toho vstoupil Zákon, aby se provinění rozhojnilo. A kde se rozhojnil hřích, tam se nadmíru rozhojnila milost”* Přišel tehdy tedy zákon sám a způsobil, že hřích se zjevil sám, a jen on? [**Shromáždění**: "Ne."] Je to pouze prostředek k jinému cíli - k tomu, kterým se dá dosáhnout jiný záměr, přesahující rámec poznání hříchů. Je to tak? [**Shromáždění**: "Ano."] Tedy tam, kde se rozmnožil hřích...- kde se rozmnožila milost? [**Shromáždění**: "Na stejném místě. "] Přímo tam? [**Shromáždění**: "Ano."] Je to tedy psáno tak, že *"kde se rozmnožil hřích, rozmnožila se milost"*? [**Shromáždění**: "Ne. Ještě více. "] Už to by bylo docela dobré, kdyby to bylo jen tak, že tam, kde se rozmnožil hřích, tam se rozmnožila milost, ne? Už to by bylo docela dobré, jenže Pán nedělá věci jen tak, víte. On je činí lepší, tak lepší, jak je může udělat jen Bůh.
A. T. Jones, Kázání 18, 1893

Zákon vstupující do naší zkušenosti skrze Starou smlouvu způsobuje, že hřích se rozmnožuje. Způsobuje, že vidíme, jací jsme hříšnější. Jaký to má záměr? Má nás to přivést ke Kristu Nové smlouvy. Obě smlouvy pracují spolu. Stará smlouva má literu, která zabíjí starého člověka, aby byl nový člověk každý den vzkříšen v novotě života (**Ř 6,4**). Tak nám Božský vzorec Otce a Syna dává klíč k tomu, jak máme dávat do souvislosti Starou a Novou smlouvu. Stará vede k Nové a ukazuje, že pracují spolu, aby přinesly duši úplnou zkušenost spravedlnosti z víry.

Kéž jste právě tak požehnání, jak jsem byl já při čtení vzácných pravd obsažených v této sérii článků, které tvoří část nejvzácnějšího poselství seslaného z nebe, aby osvětilo zem svou slávou.

Adrian Ebens

1. Dvě smlouvy - Galatským 4,21-31

Review and Herald, 29. květen 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. Ale horní Jeruzalém je svobodný a ten je naší matkou. Neboť je napsáno: Raduj se neplodná, která nerodíš, propukni v jásot a vykřikni ty, která nemáš porodní bolesti, protože mnoho je dětí té osamělé, více než té, která má muže. Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení. Ale jako tenkrát ten, který byl zrozený podle těla, pronásledoval toho, který se narodil podle Ducha, tak je tomu i nyní. Co však praví Písmo? Vyžehň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem svobodné. Proto, bratři, nejsme děti otrokyně, nýbrž té svobodné."(Gal 4,21-31).

"To jsou ty dvě smlouvy." Co tedy jsou ty dvě smlouvy? - Ty dvě ženy, neboť dokud smlouvu z hory Sínaj představuje Hagar, tu druhou smlouvu představuje Sára. Český studijní překlad 24. verše zní: *"Tyto ženy jsou dvě smlouvy."*

Tyto dvě ženy byly matkami Abrahamových synů. Jeden syn byl z otrokyně [děvky], druhý ze svobodné. Hagar byla otrokyně, Sára svobodná. Synové těchto dvou žen představují děti dvou smluv.

"To jsou ty dvě smlouvy." Je tedy jasné, že téma dvou smluv začala v rodině Abrahama.

"To jsou ty dvě smlouvy." Kdokoli by chtěl tedy studovat dvě smlouvy, musí studovat tyto.

"To jsou ty dvě smlouvy." Proto jakékoli studium dvou smluv, které nestuduje tyto, není jejich skutečným studiem.

"To jsou ty dvě smlouvy." Těmito se téma dvou smluv začíná a každý, kdo by kdy chtěl studovat dvě smlouvy, musí začít tam, kde téma začíná. Proto studium dvou smluv začneme právě zde.

A abychom ho mohli začít všichni spolu co nejlépe, prosíme vás, abyste si všichni do příštího týdne minimálně sedmkrát přečetli **1Moj 15-17 a 21,1-21**.

2. Život Abrahama - Galatským 4,21-24

Review and Herald, 5. červen 1900

Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar." (Gal 4,21- 24).

Tedy dvě smlouvy byly v rodině Abrahama. Protože: "Ty ženy znamenají dvě smlouvy" (Gal 4,24).

Ale jak se dvě smlouvy dostaly do Abrahamovy rodiny, a jedna z nich dokonce z hory Sinaj? „... neboť to jsou ty dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar."

Jelikož Hagar je jednou ze dvou smluv - tou ze Sinaje a tou, která rodí děti do otroctví -, její příběh v rodině Abrahama je příběhem smlouvy ze Sinaje.

Jenže Bůh uzavřel smlouvu se samotným Abrahamem, dříve, než vůbec bylo slyšet o Hagar. A tato smlouva byla potvrzena v Kristu ještě dříve, než vůbec padla nějaká zmínka o Hagar.

Tato smlouva byla smlouvou Božího zaslíbení, daného Abrahamovi a jeho semeni. Písmo tu neříká v množném čísle „a semenům“, ale v jednotném „a tvému semeni“, čímž je míněn Kristus. (B21-Gal 3,16). Byla to smlouva o Boží spravedlnosti - spravedlnosti od Boha, která je z víry -, protože když Bůh dal Abrahamovi zaslíbení, "I uvěřil Abraham Hospodinu a on mu to počítal za spravedlnost" (1Moj 15,6).

Toto zaslíbení bylo pro Abrahama, aby v něm byly požehnány všechny čeledi země (1Moj 12,3), - že tomuto semeni dá zaslíbenou zem, kterou je svět, který má přijít; a že jeho semene by mělo být jako nebeských hvězd.

Neboť tím semenem, kterému bylo dáno zaslíbení, je Kristus, tato smlouva byla uzavřena v Kristu; a když Abraham uvěřil Bohu, počítalo se mu to za spravedlnost, tato smlouva byla potvrzena v Kristu. Je to proto věčná smlouva, která odpovídá hornímu Jeruzalému [Jeruzalému, který je nahoře - pozn. překl.] (Ga 4,26); neboť v té smlouvě, kvůli tomu zaslíbení, Abraham "očekával totiž město, mající základy, jehož Stavitelem a Tvůrcem je Bůh" (Žd 11,10).

Všechno toto přišlo k Abrahamovi, když ještě neměl žádné dítě; a zaslíbení se mělo uskutečnit v jeho semeni. Od chvíle, kdy Hospodin poprvé zmínil Abrahamovo

semeno, v době, kdy ještě neměl žádné dítě, uplynulo několik let. Abraham byl už starý, kdy byla poprvé naznačena myšlenka o jeho semeni, a stárnul, aniž nějaké semeno viděl. Proto tedy řekl:

“Ale Abram řekl: Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Vždyť já odcházím bezdětný, a nárok na můj dům bude mít damašský Elíezer. Abram ještě řekl: Hle, nedal jsi mi potomka, a tak bude mým dědicem potomek mého domu. A hle, stalo se k němu Hospodinovo slovo: Ten nebude tvým dědicem, nýbrž ten, kdo vyjde ze tvých beder, bude tvým dědicem. Vyvedl ho ven a řekl: Jen pohleď na nebesa a spočítej hvězdy, budeš-li je moci spočítat. A řekl mu: Tak bude tvé potomstvo. I uvěřil Abram Hospodinu, a on mu to počítal za spravedlnost. A řekl mu: Já jsem Hospodin, který jsem tě vyvedl z chaldejského Úru, abych ti tuto zemi dal do vlastnictví.”

(1-Moj-15,2-7)

A když se Abram zeptal: *“Panovníku Hospodine, podle čeho poznám, že ji obdržím? I řekl mu: Vezmi pro mne tříletou jalovici, tříletou kozu, tříletého berana a hrdličku s holoubětem. Vzal tedy pro něho všechna tato zvířata, rozpůlil je a dal jednu jejich část naproti druhé. Ptáky nerozetnul. A pak Hospodin, prošedše mezi ty kusy „učinil (rozetnul) smlouvu s Abrahamem,”* krevní smlouvu, v níž se zavázal ke splnění každého zaslíbení daného Abrahamovi **(1Moj 15, 8-10.18)**.

Zde byla tedy Boží vlastní nebeská, věčná smlouva, uzavřena a potvrzena s Abrahamem, přičemž dal Bůh jako zálohu svůj vlastní život, že všechno zaslíbené se splní, takže nic zaslíbeného nemohlo selhat o nic víc, než by Hospodin přestal existovat.

Ale čas stále plynul a žádné dítě nebylo vidět, protože *“Sáraj, Abramova žena, mu nerodila. Měla však egyptskou otrokyni jménem Hagar. Sáraj řekla Abramovi: Hle, Hospodin mi zabránil rodit. Vejdí prosím k mé otrokyni, snad budu mít dítě z ní.”* **(1Moj 16,1.2)**. Tak přichází na scénu Hagar a je vsazena do příběhu.

Ale jak to, že Hagar byla do příběhu vůbec vsazena? Snad kvůli důvěře v Boží zaslíbení? Ne. Bylo to docela kvůli nedůvěře. Bylo to z víry? Ne. Bylo to docela kvůli nevěře. Potvrzuje to fakt, že když se tato část programu celá dokončila, musela se celá zamítnout a zaslíbeno semeno se stále muselo očekávat od samotné Sáry, a *“vírou i sama Sára, ač byla neplodná, přijala moc k početí potomka a mimo svůj čas porodila, protože měla za věrného toho, kdo dal slib”* **(Žd 11,11)**.

Když je to nakonec takhle, proč to bylo nejprve tak, že "*Saraj, žena Abramova, mu nerodila*"? Jednoduše kvůli její nevěře a proto, že nepovažovala "za věrného toho, kdo dal slib."

A právě tehdy, ve své nedůvěře k Bohu, v této nevěře, vymyslela Saraj plán, který dovnitř uvedl Hagar. A tento plán, pramenící z nedůvěry k Bohu a nevěry v něj, byl skrz naskrz plánem přirozené mysli - výmyslem těla - na splnění Božího zaslíbení.

Důležitou úvahou v tomto Sáraině plánu bylo to, že měl naplnit Boží zaslíbení. Úvaha nebyla jen ta, že Bůh své zaslíbení nesplnil, ale také, že ho splnit odmítl. Neboť Saraj otevřeně řekla: "*Hle, Hospodin mi zabránil rodit.*" (**1Moj 16,2**). Bylo to přímé obvinění Boha z nevěrnosti. A jelikož se usuzovalo, že Hospodin svá zaslíbení nesplnil, přirozeně dospěli k závěru, že splnit ho mají oni sami, úplně pomocí své vynalézavosti, vyplývající z nedůvěry a nevěry Bohu.

A dokonce i Abram se odchýlil od důvěry k Bohu, od své víry v Hospodinovo zaslíbení: souhlasil s tímto plánem nedůvěry a nevěry, s tímto výmyslem těla. "*A Abram Sáráj uposlechl.*" (**1Moj 16,2**).

"Abramova žena Sáráj tedy na konci desíti let Abramova pobývání v kenaanské zemi vzala svou otrokyni, Egypt'anku Hagar, a dala ji svému muži Abramovi za ženu. Vešel k Hagar a ta otěhotněla." "*Pak Hagar porodila Abramovi syna*" (**1Moj 16,3.4.15**).

Ale "*Ten z otrokyně se narodil podle těla*" (**Gal 4,23**). Jak se mohl narodit z něčeho jiného? Celý plán, podle kterého se vůbec narodil, byl načisto z přirozené mysli, v nedůvěře a nevěře Bohu - výmysl těla.

"*Je to řečeno alegoricky*" Tyto ženy, jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Neboť Hagar je hora Sinaj v Arábii" (**Gal 4,24.25**).

Proto je smlouva, kterou symbolizuje Hagar - smlouva z hory Sinaj - smlouvou, v níž se lidé, nedůvěřující Bohu a nevěřící v jeho zaslíbení, znající pouze přirozeného člověka a narození z těla, snaží svými vlastními výmysly a vlastními snahami dosáhnout Boží spravedlnost a dědictví s ním spojené.

Jenomže Boží spravedlnost s průvodním dědictvím je v celé své plnosti bezplatným darem.

3. Hagar a Sára - Galatským 4,21-25

Review and Herald, 12. červen 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně, a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii" (Gal 4,21-25).

Hagar představuje smlouvu ze Sinaje. Hagar byla otrokyně a Egyptánka. Její syn byl proto otrok. Byl otrokem, ať by se byl narodil jakkoli: neboť jeho matka byla otrokyně. Jak jsme viděli, prostředek, kterým se narodil syn Hagar, vyplýval celkem z nedůvěry Bohu a z nevěry v jeho zaslíbení - byl to jen plán těla; a proto *"ten z otrokyně se narodil podle těla" (Gal 4,23).* *"Myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže. Ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou" (Řím 8, 7-8).*

Takže smlouva, kterou symbolizuje Hagar - smlouva z hory Sínaj - je smlouvou, v níž se lidé, znající jen přirozeného člověka a narození z těla, snaží svými vlastními výmysly a svými vlastními snaženími dosáhnout spravedlnost od Boha a dědictví, které se s ní spojuje. To proto, že - jak jsme také viděli - Saraj a Abram měli plnost Božího zaslíbení a jeho spravedlnosti v Boží smlouvě potvrzené v Kristu, a to ještě dříve, než byl vymyšlen plán ohledně Hagar. A tento plán byl a mohl být vymyšlený jen vzdáním se toho zaslíbení a smlouvy. A vzdát se toho zaslíbení a smlouvy znamenalo důvěřovat jen tělu.

Měli tedy lidé na Sinaji nějaké Boží zaslíbení nebo nějakou smlouvu, které mohli důvěřovat, ještě dříve, než uzavřeli smlouvu ze Sinaje? Ano. Měli Abrahamovu smlouvu, přesně tak jak Abram a Saraj předtím, než se pustili do plánu, který přivedl na scénu Hagar.

Tuto smlouvu s Abrahamem měli nejen jako vzdálenou věc, zamlženou plynutím času mezi Abrahamem a jimi, ale byla jim i zopakována, přímo Hospodinem a uzavřena s nimi tak jako s Abrahamem: a to vše ještě dříve, než odešli z Egypta. Čtete: *"I promluvil Bůh k Mojžíšovi a řekl mu: Já jsem Hospodin. Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh Všemohoucí, ale svým jménem Hospodin jsem jim nebyl znám. Ustanovil jsem s nimi také svou smlouvu, že jim dám kenaanskou zemi, zemi jejich putování, v níž pobývali jako cizinci. Já jsem také slyšel sténání synů Izraele, jež Egyptané nutili otročit, a připomenul jsem si svou smlouvu.*

Proto řekni synům Izraele: Já jsem Hospodin. Vyvedu vás zpod jha egyptských robot, vysvobodím vás z vaší otročiny. Ujmu se vás vztaženou paží ve velikých soudech. A přijmu vás za svůj lid a budu vašim Bohem, a poznáte, že já Hospodin jsem váš Bůh, který vás vyvádí zpod jha egyptských robot. Uvedu vás do země, o které jsem pozvednutím ruky přísahal, že ji dám Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Vám ji dám do vlastnictví. Já jsem Hospodin.” (2Moj 6,2-8).

Izraelci zde v Egyptě dostali všechno, co kdy dostal Abraham, Izák a Jákob. Přesně tatáž smlouva, kterou "učinil s Abrahamem, a... přísaha, kterou přísahal Izákovi," a která byla "potvrzena" Jákobovi, byla uzavřena s Izraelem, dokud byl ještě v Egyptě, když Bůh sestoupil, aby je z něj vysvobodil.

Jak se tedy mohlo stát, že Izrael musí uzavřít smlouvu na Sinaji? Právě tak, jak došlo k plánu ohledně Hagar. Jak mohla být vůbec vnesena jiná smlouva? Právě tak, jak byla vnesena Hagar: načisto kvůli nedůvěře k Boží smlouvě; načisto kvůli nevěře v Boží zaslíbení, potvrzené jeho přísahou. Neboť kdyby byli důvěřovali Božím zaslíbením, které jim dal v Egyptě, byli by měli všechno to, co kdy mohl mít Abraham nebo někdo jiný, byli by měli Boží spravedlnost, jeho věčnou spásu a dědictví zaslíbené Abrahamovi: a to vše v Kristu, neboť tak to měl i Abraham.

Pravda, zpívali píseň triumfální víry u Rudého moře, když jím prošli, a kdyby byli v té víře pokračovali, byli by pokračovali v Boží věčné smlouvě, kterou jim dal v Egyptě: a žádná smlouva na Sinaji by nikdy nebyla potřebná.

Oni však v té víře nepokračovali, neboť bezprostředně poté, když na své cestě přišli do Mary, reptali proti Hospodinu. A když je Hospodin vysvobodil z těch obav, přišli na poušť Sin a znovu "celá pospolitost synů Izraele reptala" (2Moj 16,2). „Synové Izraele jim [Mojžíšovi a Aronovi] říkali: Kéž bychom zemřeli Hospodinovou rukou v zemi Egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa a jídali jsme chléb do sytosti! Protože jste nás vyvedli do této pustiny, abyste celé toto shromáždění nechali zemřít hladu“ (2Moj 16,3). A když je Hospodin tehdy vysvobodil z jejich obav a odešli z pouště Sin a přišli do Refidímu, znovu reptali a řekli: "Proč jsi nás vyvedl z Egypta? Abys nás, naše syny i náš dobytek nechal zemřít žízní? Mojžíš úpěnlivě volal k Hospodinu slovy: Co budu dělat s tímto lidem? Ještě málo, a budou mne kamenovat“ (2Moj 17,3.4).

Všechno toto ukazuje na notorickou nedůvěru Bohu a nevěru v něj na straně Izraele. A tato nedůvěra a nevěra před nimi ukryla požehnání a moc, které dostali ve smlouvě s Abrahamem, kterou jim Bůh dal, když byli v Egyptě.

Nedokázali Bohu důvěřovat ohledně dědictví, ke kterému přicházeli, ani ohledně spravedlnosti, která jediná by je na dědictví oprávnila. Mysleli si, že si to mohou zasloužit sami. A aby uviděli, jak moc neschopní jsou v těch zásluhách, Hospodin jim dal jako zkoušku tu největší možnou příležitost. A tak řekl: "*Sami jste viděli, jak jsem naložil s Egyptem, ale vás jsem nesl na orlích křídlech a přinesl jsem vás k sobě. Nyní tedy, budete-li OPRAVDU poslouchat můj hlas a budete-li zachovávat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím mezi všemi, národy, i když moje je celá země. Ale vy budete mým královstvím kněžím a svatým národem. (2Moj 19, 4-6) ["Tak mi budete lidem a já vám budu Bohem" (Jer 11,4).] Toto jsou slova, která budeš říkat synům Izraele. Mojžíš přišel, povolal starší lidu a předložil jim všechna tato slova, která mu Hospodin přikázal. Všechn lid společně odpověděl: Vše, co Hospodin promluvil, budeme plnit. Mojžíš přinesl slova lidu zpět k Hospodinu "(2Moj 19,6 -8).*

Jeho hlas ještě neslyšeli, ale když ho zaslechli, bylo vyslovených Deset přikázání. A tak svolili, že Deset přikázání budou opravdu poslouchat. A dokonce, i když slyšeli jeho hlas v takovém majestátu, že se báli, "*roztřáslí se a zůstali stát opodál"* (2Moj 20,18), *prohlásili: "Všechno, co Hospodin promluvil, budeme plnit a poslouchat. " (2Moj 24,7).*

Ale zareagovali jako dítě otrokyně Hagar, které se "*narodilo podle těla.*" Znali jen narození z těla a tak měli jen myšlení těla, " *které je v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže"* (Řím 8,7) a zákon nemohli "*doopravdy*" poslouchat, o nic víc, než Izmael, dítě z těla v Abrahamově rodině, mohl naplnit zaslíbení dané Abrahamovi. V tomto stavu nedokázali dodržovat Boží smlouvu o nic víc, než byl Sarajin plán uvést Hagar, aby smlouvu dodrželi.

Jak tedy mohla být taková smlouva vůbec vnesena? Proč takovou smlouvu uzavřeli? ,... nechápali *správně svatost Boží a svou vlastní hříšnost, svou naprostou neschopnost podřídit se zákonu Božímu a svou potřebu Spasitele. To vše se budou muset naučit. Lidé si nevědomovali svou hříšnost a nechápali, že bez Krista nedokážou zachovávat zákon Boží. Ochotně vstoupili v smlouvu s Bohem. Cítili, že mohou opět nabýt víry a prohlašovali: "Cožkoli mluvil Hospodin, činit a poslouchati budeme."* BKR (2Moj 24,7). " (PP 273.4; PP274.1 - Patriarchs and Prophets, str. 371, 372).

Byli už v otroctví hříchu a samospravedlnosti - a v něm, s myslí "*nepodřízenou Božímu zákonu*", která taková skutečně nemohla být, slíbili, že budou "*opravdu*" poslouchat Boží zákon. Ale ve stavu, v jakém se nacházeli, bylo neodvratné, že svůj slib poruší: jednoduše ho nedokázali dodržet. Neměli na to. Tedy v té smlouvě byli přestupníky zákona a porušiteli svého slibu, že zákon neporuší.

A to je vše, čím mohli být v té smlouvě nebo z titulu čehokoliv v ní. Ta smlouva tedy, TAK JAK HAGAR, plodila a mohla plodit jen do otroctví. A to vše prostě kvůli nedůvěře Bohu a jejich nevěře v jeho zaslíbení, zjevené ve smlouvě s Abrahamem, která jim byla dána přímo, ještě dříve, než vůbec vyšli z Egypta.

„... jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. Ale horní Jeruzalém je svobodný, a ten je naší matkou. Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení“ (Gal 4,24-26.28).

4. Z které smlouvy jste? - Galatským 4,21-25

Review and Herald, 19. červen 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je psáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně, a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy." (Gal 4,21-24).

Izmael byl synem Abrahama, narozeným podle těla. A jaká byla jeho povaha? Hospodin ji ještě před jeho narozením popsals takto: "*Bude to člověk jako divoký osel*" (1Moj 16,12). Překlad dle Kralických: "*Budet' pak lýtý člověk; ruce jeho proti všchněm, a ruce všech proti němu*"

Zapamatujte si, že toto dítě Hagar, tento syn, jenž se narodil podle těla, tento "*divoký osel mezi lidmi,*" byl ovocem nápadu Sáráj, který pramenil z její nedůvěry Bohu a nevěry v jeho zaslíbení, že dá syna. Pamatujte tedy na to, že Sáráj tímto synem hodlala naplnit Boží zaslíbení. Záměrem opravdu bylo - a Sáráj, ba i Abraham, očekávali -, že toto dítě z těla, tento divoký člověk by měl být přijat Hospodinem jako syn, jehož zamýšlel ve svém zaslíbení, a že by měli v něm naplnit zaslíbení dané Abrahamovi. Toto je jisté podle toho, že když pak Hospodin řekl Abrahamovi, že mu dá syna ze Sáráj, Abraham odpověděl: "*Kéž by Izmael žil před tebou!*" (1Moj 17,18).

Vzpomeňte si, že Hagar, matka tohoto "*člověka jako divokého osla*" představuje smlouvu ze Sinaji, a její syn, který se narodil podle těla - tento divoký člověk - představuje děti té smlouvy. A právě tak, jak bylo záměrem nápadu, ze kterého vzešel Izmael splnění Božího zaslíbení skrze Izmaele a splnění Hospodinovy smlouvy s Abrahamem prostřednictvím Izmaele, tak tyto děti smlouvy na Sinaji, tak jako Izmael narozené podle těla, očekávali, že by mohly splnit Boží zaslíbení, a že Hospodinova smlouva s Abrahamem může být provedena ve své plnosti jejich prostřednictvím, čili prostřednictvím těla.

Ale Abraham zachoval Boží přikázání. Boží spravedlnost je podstatnou částí smlouvy s ním, neboť bez ní nemůže nikdo získat dědictví dané Abrahamovi ve smlouvě. Ale jak by Izmael narozený podle těla, zachoval Boží přikázání, když smýšlení těla je jen nepřátelstvím vůči Bohu a nepodřizuje se Božímu zákonu, a vskutku ani nemůže? Jak by mohl ten člověk jako divoký osel, se svou rukou proti všem, zachovat Boží přikázání, když jednou ze dvou zásad celého Božího zákona je "*miluj bližního svého jako sebe samého*"?

A toto dítě otrokyně Hagar odpovídá dětem té smlouvy na Sinaji, plodící do otroctví. Tak jako Izmael znají jen narození z těla a jen "*smýšlení těla*", které je nepřátelské vůči Bohu a nepodléhá zákonu Božím, ani vskutku nemůže, a smluvně se zavázali "*opravdu*" zachovávat Boží zákon!

Jenže Izmael nebyl syn, kterého vyvolil Hospodin: nemohl splnit Boží zaslíbení, ani Boží zaslíbení se nemohlo naplnit v něm. Pokud šlo o Boží zaslíbení a smlouvu s Abrahamem, narození Izmaele nebylo ničím více, než kdyby se nebyl vůbec narodil.

Tedy když Abraham řekl Hospodinu: "*Kéž by Izmael žil před tebou!*" (**1Moj 17,18**). "*Ale Bůh odpověděl: Kdepak, tvá žena Sára ti porodí syna, a dáš mu jméno Izák. S ním ustanovím svou smlouvu jako smlouvu věčnou pro jeho potomstvo po něm. A ohledně Izmaela jsem tě vyslyšel. Hle, požehnám ho, rozplodím ho a převelice ho rozmnožím. Zplodí dvanáct knížat a učiním z něj veliký národ. Ale svou smlouvu ustanovím s Izákem, kterého ti porodí Sára v příštím roce o tomto čase.*" (**1Moj 17,19**).

Sáraj v té době uvěřila Božím zaslíbení a důvěřovala jedině Bohu, a Hospodin jí změnil jméno na Sára. A tak "*Vírou i sama Sára, ač byla neplodná, přijala moc k početí potomka*" (**Žd 11,11**) a podle zaslíbení se narodil Izák.

Jaké povahy byl Izák? Ilustruje to jeho chování v době, kdy Abraham a on předpokládali, že má být přinesen jako oběť. Podvolil se, jako beránek, aby byl obětován. Dále to ilustruje záznam v **1Moj 26**: Když Abraham zemřel a Izák byl dědicem smlouvy, jistý čas přebýval v zemi, kde byli Pelištejci. "*A všechny studny, které vykopali otroci jeho otce za dnů jeho otce Abrahama, Pelištejci ucpali a naplnili hlínou. Pak Abímelek řekl Izákovi: Odejdi od nás, protože ses stal mnohem mocnější než my. Izák odtamtud odešel, utábořil se v Gerarském údolí a usídlil se tam. Potom Izák znovu vykopal vodní studny, které vykopali za dnů jeho otce Abrahama a které po Abrahamově smrti Pelištejci ucpali. Dal jim stejná jména, jaká jim dal jeho otec. Když Izákovi otroci kopali v tom údolí, našli tam studnu pramenité vody*" (**1Moj 26,15-19**).

Tyto studny byly dvojnásobně Izákovy. Vykopal je Abraham a patřily jemu. A když se Izák stal jeho dědicem, tyto studny se stali jeho dědictvím. A teď je znovu vykopal, což bylo totéž, jako by je byl vykopal nově. Byly tedy dvojnásobně jeho. Ale jeho byly ještě více než předtím, protože Pelištejci, když byli studny otevřené, je zasypali zemí, čímž nejsilnějším možným způsobem ukázali, že si je vůbec nepřejí.

Ale Pelištejci přišli nyní k Izákovi a nárokovali si studny, které vykopal, které byly plným právem jeho: "*Ta voda je naše!*" (**1Moj 26,20**). Izák je nechal, aby je měli. Ale

co by byl udělal Izmael? A co byste udělali vy? Který z "dvou synů" Abrahama jste? "To jsou ty dvě smlouvy." Z které smlouvy jste?

Izák "vykopal druhou studnu" a Pelištejci „se přeli i o tu" (**1Moj 26,21**). Izák namísto toho, aby se s nimi kvůli tomu přel, co bylo podle tak velkého práva skutečně jeho, "odešel odtud a kopal ještě jinou studnu." Ale co by byl udělal Izmael? A co byste udělali vy? Který z "dva syny" Abrahama jste? "To jsou ty dvě smlouvy." Z které smlouvy jste?

Když Izák vykopal tuto poslední studnu, o tu se Pelištejci "už nehádali." Proto ji pojmenoval Rechobót a řekl: "Vždyť ted' nám Hospodin rozšířil prostor, abychom se rozplodili na zemi." (**1Moj 26,22**).

Ale jak mu Hospodin dopřál širý prostor? Jednoduše odmítnutím Izáka přít se s Pelištejci, tím, že se jim poddal ve všem, co si nárokovali, ačkoli to podle platného práva bylo jeho. Byl by však Hospodin vůbec někdy mohl "dopřát širý prostor" Izmaelovi a tím Pelištejcům? "Dopřává" Hospodin "prostor" vám a závistivým protivníkům? Který z "dvou synů" Abrahama jste? "To jsou ty dvě smlouvy." Z které smlouvy jste?

"Odtud vystoupil do Beer-šeby. Té noci se mu ukázal Hospodin a řekl: Já jsem Bůh tvého otce Abrahama. Neboj se, protože já jsem s tebou a požehnám ti a rozmnožím tvé potomstvo kvůli svému otroku Abrahamovi. Izák tam vybudoval oltář a vzýval Hospodinovo jméno. Postavil tam svůj stan a jeho otroci tam vykopali studnu" (**1Moj 26,23-25**).

" Tu k němu přišel Abímelek z Geraru se svým přítelem Achuzatem a s Píkolem, velitelem své armády Izák se jich zeptal: Proč jste ke mně přišli? Vždyť jste mě nenáviděli a poslali jste mě od sebe pryč. Odpověděli: Jasně jsme uviděli, že Hospodin je s tebou.... Ty jsi nyní požehnaný Hospodinův." (**1Moj 26,26-29**). Ale až Izákovým neustálým poddáváním se před nimi, měli vůbec možnost vidět, že Hospodin je s ním, a že je jím požehnan. Co by byl udělal Izmael? A co byste udělali vy? Co děláte vy? Který z "dvou synů" Abrahama jste? "To jsou ty dvě smlouvy." Z které smlouvy jste?

„Nebot' je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou DVĚ SMLOUVY, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. Ale horní Jeruzalém je svobodný a ten je naší matkou.“ „VY však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení“ (**Gal 22-26.28**). Jste?

5. Vyhodit Starou smlouvu - Galatským 4,21-31

Review and Herald, 3. červenec 1900

" Takže vy chcete být pod Zákonem? Povězte mi, slyšíte vůbec, co Zákon říká? Je psáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se ale narodil jen podle těla, kdežto ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to jinotaj: ty ženy jsou dvě smlouvy. Jedna je z hory Sinaj a tak jako Hagar rodí své děti do otroctví. Tato Hagar představuje horu Sinaj v Arábii a odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť je se svými dětmi v otroctví. Nebeský Jeruzalém je ale svobodný, a ten je matkou nás všech. Je přece psáno: "Raduj se, neplodná, ty, jež nerodíš, jásej a křič, jež nemáš bolesti! Děti opuštěné je totiž mnoho, více než té, jež muže má." Nuže, bratři, my jsme tak jako Izák dětmi zaslíbení. Dnes je to stejné jako tehdy: ten narozený podle těla pronásleduje narozeného podle Ducha. Co ale říká Písmo? "Vyžeň otrokyni i jejího syna. Syn otrokyně nebude dědit se synem svobodné!" A tak, bratři, nejsme dětmi otrokyně, ale té svobodné. "(Gal 4,21-31, NBK).

Plán, který vymyslela Saraj a Abram s ním souhlasil, ze kterého vzešel Izmael syn otrokyně, narozený podle těla, se od prvního podniknutého kroku až po provedení ukázal celému společenství jako nedostatečný.

"Abramova žena Sáráj tedy na konci desíti let Abramova pobývání v kenaanské zemi vzala svou otrokyni, Egyptanku Hagar, a dala ji svému muži Abramovi za ženu. Vešel k Hagar a ta otěhotněla. Když viděla, že otěhotněla, přestala si své paní vážit." (1Moj 16,3,4). A ačkoli, jak říká záznam, právě Sáráj navrhla ten plán jako první a "Sáráj... vzala svou otrokyni Egyptanku Hagar, a dala ji svému muži Abramovi za ženu," tak přece, jakmile zjistila, že jí Hagar opovrhne a kvůli úspěšnosti jejího vlastního plánu se vyčítavě obrátila na Abrama se slovy: " Sáráj pak řekla Abramovi: Ty můžeš za mé příkoří! Já jsem ti dala do klína svou otrokyni, a když viděla, že otěhotněla, přestala si mě vážit." (1Moj 16,5).

"Abram Sáráji odpověděl: Vždyť tvá otrokyně je ve tvé moci, nalož s ní, jak uznáš za správné. Sáráj ji pak pokořovala tak, že od ní Hagar utekla." (1Moj 16,6). A přestože Hospodin řekl Hagar: "Navrať se ke své paní a pokoř se pod její ruku" (1Moj 16,9), je očividné, že vše nebylo ani potom klidné a příjemné.

Dále, jak jsme viděli, po narození Izmaele řekl Abram Hospodinu: *"Kéž by Izmael byl živ před tebou!" (1Moj 17,18).* Nebyl slyšen, ale Izmael byl prostě dán stranou a Abramovi bylo řečeno, že Sáráj, jeho žena mu vskutku porodí syna a že nazve jeho

jméno Izák: "*ujednám s ním smlouvu svou jakožto smlouvu věčnou pro potomstvo jeho po něm*" (1Moj 17, 19).

" *Sára otěhotněla a porodila Abrahamovi v jeho stáří syna v určeném čase, o kterém s ním mluvil Bůh. Dítě rostlo a bylo odstaveno. V den Izákova odstavení udělal Abraham velkou hostinu. Když Sára viděla, že se syn Egyptanky Hagary, kterého Abrahamovi porodila, Izákovi posmívá, řekla Abrahamovi: Vyžeň tuto otrokyni i jejího syna, neboť syn této otrokyně nebude dědicem spolu s mým synem Izákem! Abraham byl z toho velmi skleslý: byla to záležitost jeho syna. Bůh však Abrahamovi řekl: Nebud' skleslý kvůli chlapci a své otrokyni. Poslechni Sáru ve všem, co ti říká, protože v Izákovi bude povoláno tvé símě.*" (1Moj 21,2.8-12).

Ale záznam nebyl stále ještě jasný. Abraham se odchýlil od jasného Božího zaslíbení a spolehl se na tělo a nejenže musí být vyhnána otrokyně a její syn, ale docela zavrhnout a zanechat se musí každá položka toho celého plánu, který vnesl otrokyni a jejího syna. V souladu s tím řekl Hospodin Abrahamovi: "*Nuže, vezmi svého syna, svého jediného, jehož miluješ, Izáka, a jdi do země Mórija. Tam ho obětuj jako zápalnou oběť na jedné z hor, o níž ti povím.*" (1Moj 22,2).

Izák byl dítětem zaslíbení. Neexistovalo žádné jiné zaslíbení dítěte, žádné jiné takové zaslíbení nemohlo být, a bez dalšího zaslíbení nemohlo být žádné další dítě. A pro Abrahama by obětovat nyní Izáka jako zápalnou oběť znamenalo, pokud dohlédl, odnětí všeho, co bylo zaslíbeno. Ale když se Abraham díval tak daleko, podíval se i dál, dozadu k původnímu Božímu zaslíbení a důvěřoval a očekával, že když obětuje Izáka, Bůh jistě splní své zaslíbení tím, že ho vzkřísí z mrtvých - tím, že ho přivede zpět z popela, kdyby byl spálen při oběti.

Tato Hospodinova výzva k Abrahamovi, aby obětoval Izáka jako zápalnou oběť, tedy přivedla Abrahama zpět do tamté noci původního zaslíbení, když mu Bůh řekl: "*Jen pohleď na nebesa a spočítej hvězdy, budeš-li je moci spočítat. A řekl mu: Tak bude tvé potomstvo. I uvěřil Abram Hospodinu a on mu to počítal za spravedlnost.*" (1Moj 15,5.6).

Tak byl Abraham přiveden k závislosti a důvěře jedině v Boží zaslíbení, ve vše, co obsahovalo. A kdyby byl na něm Abraham stál od úplného začátku a odmítl návrh Sáráj ohledně Hagar, nebylo by bývalo takového rodinného problému, ke kterému došlo mezi Sáráj a Hagar; Izmael by se nikdy nenarodil a Abraham by nebyl vyzván, aby obětoval Izáka. Kdyby od samého počátku "*nepochyboval o zaslíbení Božím v nevěře, ale byl posílen ve víře a vzdal slávu Bohu*", plně přesvědčen, že to, co Bůh

zaslíbil, je schopen i učinit, spravedlnost by mu byla připočítávána po celou dobu (**Řím 4,20-22**).

„... to jsou ty dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar“ (**Gal 4,24**). Smlouva na Sinaji byla ovocem těla, nedůvěry a nevěry v Boha, právě tak jako plán, který uvedl Hagar a zplodil Izmaela. A právě tak jako Hagar a Izmael, otrokyně a její syn, museli být vyhnáni a celý plán, který je uvedl, musel být docela zavržen, tak musela být úplně odvržena smlouva ze Sinaje a vše, co vnesla.

Tak jako Abraham a Sára museli vyhnat Hagar a Izmaela a odvrhnout celý plán, který je vnesl, a sami se museli vrátit zpět k původnímu Božímu zaslíbení; záviset zcela od toho, co bylo v něm, tak musí být vypuzena smlouva ze Sinaje a vše, co sama vnesla, musí být úplně zavrhnuto Izraelem a kýmkoli jiným, a záviset se musí na Boží původní smlouvě s Abrahamem a důvěřovat se má jen jí, zcela a jedině, kvůli všemu, co zaslubuje. A tak čteme:

Když Bůh vysvobodil Izraelské z Egypta, chtěl jim zjevit svou moc a své milosrdenství a přivést je k tomu, aby ho milovali a věřili mu. Dovedl je k Rudému moři, kde pronásledování Egyptany a bez naděje na únik si měli uvědomit svou naprostou bezmocnost a potřebu Božské pomoci, a pak je vysvobodil. To je naplnilo láskou a vděčností k Bohu a důvěrou, že Boží moc jim pomůže. Bůh je připoutal k sobě jako jejich zachránce z dočasné poroby. Měli si však vštípit v mysl větší pravdu. Život mezi modloslužebníky a uprostřed zvrhlosti způsobil, že správně nechápali svatost Boží a svou vlastní hříšnost, svou naprostou neschopnost podřídit se zákonu Božímu, a svou potřebu Spasitele. To vše se budou muset naučit. **PP 273-3.5**

Bůh dovedl Izraelce k Sinaji a tam jim zjevil svou slávu. Dal jim svůj zákon s příslibem velkého požehnání pod podmínkou, že ho budou poslouchat: "*Nyní tedy, budete-li mne opravdu poslouchat a budete-li zachovávat moji smlouvu,... budete mým královstvím kněží a svatým národem.*" (**2Moj 19,5,6**). Lid si však neuvědomoval svou hříšnost a nechápal, že bez Krista nedokážou zachovávat Boží zákon. Smlouvu s Bohem však pohotově uzavřeli. Domnívali se, že budou vědět vybudovat vlastní spravedlnost a prohlásili: "*Všechno, co Hospodin promluvil, budeme plnit a poslouchat*" (**2Moj 24,7**).

Byli svědky toho, když Bůh ve svém strašném majestátu vyhlásil svůj zákon; třásli se přitom strachy pod horou Sinaj. A přesto za několik týdnů

pošlapali svou smlouvu s Bohem a klaněli se rytině. Nemohli se kojit nadějí, že smlouva, kterou porušili, jim zajistí přízeň Boží. Porušená smlouva jim nedávala žádnou naději na Boží přízeň. Uvědomili si svou hříšnost a potřebu odpuštění a pocítili potřebu Spasitele, kterého předvídá smlouva Abrahamova a kterého naznačují krvavé oběti. Víra a láska je nyní pudila k Bohu jako k vysvoboditeli ze jha hříchu. NYNÍ mohli ocenit požehnání NOVÉ SMLOUVY. (**PP 273.3 – Patriarchs and Prophets, ss. 371, 372**).

6. Představení "jestliže" a "potom" - Galatským 4,21-24

Review and Herald, 10. července 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sínaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. "(Gal 4,21- 24).

Smlouva z hory Sínaj je smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelci, když je vzal za ruku, aby je vyvedl z Egypta.

Ta smlouva byla chybná. *"Neboť kdyby ona první smlouva byla bez vady, nehledalo by se místo pro druhou. " (Žd 8,7).*

Ta smlouva byla chybná v zaslíbeních: neboť ta druhá smlouva je *"lepší smlouva"* než ta, a sice v tom, že *"je založena na lepších zaslíbeních. " (Žd 8,6).*

Chyba té smlouvy spočívala především v lidech. *"Neboť kárá svůj lid a říká: Hle, přicházejí dny, praví Pán, kdy uzavřu s domem Izraele a s domem Judy smlouvu novou "(Žd 8, 8).*

Proto - jelikož chyba té smlouvy byla v zaslíbeních a chyba byla především v lidech samotných - z toho vyplývá, že sliby, na kterých se ta smlouva zakládala, byly zejména sliby lidí.

Co to bylo za sliby? Jsou v té smlouvě, která byla s nimi uzavřena, když vyšli z Egypta, a zde je:

"Sami jste viděli, jak jsem naložil s Egyptem, ale vás jsem nesl na orlích křídlech a přinesl jsem vás k sobě. Nyní tedy, budete-li mne opravdu poslouchat a budete-li zachovávat moji smlouvu, budete mým zvláštním vlastnictvím všemi národy, i když moje je celá země. Ale vy budete mým královstvím kněží a svatým národem. To jsou slova, která budeš říkat synům Izraele.“ „Všechnen lid společně odpověděl: Vše, co Hospodin promluvil, budeme plnit.“ (2Moj 19,4-6.8).

V této dohodě všechen lid slíbil, že bude poslouchat hlas Hospodinův. Ještě neslyšeli, co bude ten hlas mluvit. Ale ve 20. kapitole slyšeli ten hlas říkat slova Deseti přikázání, a když Hospodin domluvil, „*nic nepřidal"* (5Moj 5,22). A když to uslyšeli,

slavnostně obnovili svůj slib: *"Všechno, co Hospodin promluvil, budeme plnit a poslouchat"* (2Moj 24,7).

O tom, že toto je smlouva, kterou s nimi Hospodin uzavřel, když je vzal za ruku, aby je vyvedl z Egypta, nás ujišťují následující slova:

"Protože já jsem vašim otcům v den, kdy jsem je vyvedl z egyptské země, ohledně zápalné oběti a obětního hodu nic neřekl ani nepřikázal. Toto jsem jim však přikázal: Poslouchejte mě a budu vašim Bohem a vy budete mým lidem. Chodte jenom po té cestě, kterou vám přikáži, aby se vám vedlo dobře." (Jr 7,22.23).

A toto je jistě potvrzeno v následujících slovech: *"Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Proklet je každý, kdo neposlouchá slova této smlouvy, kterou jsem přikázal vašim otcům v den, když jsem je vyvedl z egyptské země, z pece na tavení železa se slovy: Poslouchejte mě a jedněte podle všeho, co vám přikazuji, a budete mým lidem a já budu vašim Bohem."* (Jer 11,3.4).

Všimněte si pečlivě každého z těchto tří výroků smlouvy a podívejte se, jak jsou zaslíbení uspořádána. První je na straně Hospodina: *"Nyní tedy, budete-li mne opravdu poslouchat a budete-li zachovávat mou smlouvu, PAK...budete mým královstvím kněžtí a svatým národem"* (2Moj 19,5.6) atd. Podle tohoto nemohli do Hospodinova zaslíbení přijít, protože oni nesplnili své sliby; neboť smlouva začíná slůvkem "jestli." "Jestli" uděláte to a to, "PAK budete to a to".

Toto uspořádání je i ve druhém výroku: *"Poslouchejte mě a jedněte podle všeho, co vám přikazuji, a budete mým lidem."* Podle této dohody neměl být jejich Bohem nebo oni jeho lidem, dokud neudělají, co slíbili; dokud neuposlechli jeho hlas, jak slíbili.

Třetí výrok zní stejně: *"Poslouchejte mě a jedněte podle všeho, co vám přikazuji: PAK budete mým lidem a já vám budu Bohem."* To dokonale vysvětluje nejen to, že žádná Hospodinův výrok nemohl být splněn, dokud neučinili, co slíbili, ale také, že Hospodinův slib měl být naplněn činěním toho, co slíbili. *"Poslouchejte mě" "a činite", "PAK [tímto způsobem, pomocí tohoto] budete mým lidem a já budu vašim Bohem."*

Jelikož tedy v této smlouvě, ta Hospodinova část, čili to, co by mohl Hospodin udělat, jeho zaslíbení, mohly nastat jen sekundárně cestou jako důsledek toho, že lid učinil to, co slíbil, je načisto jasné, že ta smlouva spočívala - zakládala se - jen na slibech lidí.

Jakou hodnotu měly tedy tyto sliby lidí? Co slíbili? Opravdu poslouchat Hospodinův hlas. Slíbili, že budou opravdu poslouchat jeho zákon - zachovávat Deset přikázání.

Jaký však byl jejich stav, když dávali tyto sliby? Shodoval se se stavem Izmaele v rodině Abrahama. Shodovali se s Izmaelem: narodili se jen z těla a znali jen narození z těla a tak měli jen mysl těla. Ale "*myslení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže.*" (Řím 8,7). "*Ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou.*" (Řím 8,8).

Když byl jejich stav takový, jakou cenu mohli mít jakékoliv jejich případné sliby, že opravdu zachovají Deset přikázání? Jakékoliv nebo všechny takové sliby nemohly mít prostě žádnou cenu.

Lid tedy v té smlouvě slíbil, že bude dělat něco, co pro něj bylo prostě nemožné. A jelikož Hospodin v ní nemohl vstoupit se svými zaslíbeními, zatímco oni nesplnili své sliby, dokud neudělali to, s čím souhlasili, je jisté, že - na jakýkoliv praktický účel, který lidé rozeznali, nebo zamýšleli - ta smlouva byla bezcenná, protože sliby, na kterých spočívala, nestály za nic.

Je přirozené, že ta smlouva mohla plodit jen do otroctví, neboť lid, na jehož slibech spočívala, sám už podléhal otroctví těla, otroctví hříchu; a namísto skutečného zachovávání Božích přikázání by je porušoval. A nejenže by přestupovali přikázání, která slíbili nepřestupovat, nevyhnutelně by porušovali i své sliby, že přikázání nepřestoupí. Jednoduše proto, že byli ve stavu, ve kterém se Božímu zákonu nepodřizovali a ani nemohli.

A projevilo se to okamžitě. Neboť když Mojžíš vyšel na horu, aby dostal kopii zákona, který slíbili "*opravdu poslouchat,*" byl pryč jen čtyřicet dní, kdy zvolali: "*Vstaň a udělej nám bohy, kteří půjdou před námi. Vždyť o tom Mojžíšovi, muži, který nás vyvedl z Egyptské země, nevíme, co se s ním stalo*" (2Moj 32,1). A vyrobili si zlaté tele - egyptského boha - a klaněli se mu, na způsob Egypta; což ukazuje, že v srdci byli stále v egyptském otroctví a byli vskutku jako Izmael syn Egyptčanky Hagar, "*narozený podle těla*".

A i když je všechno toto napsáno na pochopení všemu lidu, který přijde pak a na napomenutí nás, "*keré zastihlo dokonání věků*" (1 Kor 10,11), pozoruhodné je to, že dokonce i dnes jsou lidé, kteří se – znajíc jen narození z těla - nenarodili znovu, neznají narození z Ducha, ale přece uzavrou přesně takovou smlouvu a zaváží se k ní, že budou opravdu zachovávat všechna Boží přikázání. Ale jejich problém je přesně takový, jak u lidí na Sinaji, protože je to vždy problém s lidem na Sinaji: "*...že správně nechápali svatost Boží a svou vlastní hříšnost, svou naprostou neschopnost podřít se zákonu Božímu a svou potřebu Spasitele.*" (PP 273.2). Domnívali se, že budou vědět vybudovat vlastní spravedlnost a PROHLÁSILI: "Cožkoli mluvil Hospodin, činiti a

poslouchati budeme.“ (BKR), (2Moj 24,7) (PP 274.1 - Patriarchs and Prophets, ss. 371, 372).

Samozřejmě to vyvolává otázky:

- "Proč jim tedy Hospodin dovolil, aby takovou smlouvu uzavřeli?"
- "Proč s nimi takovou smlouvu uzavřel?"

Odpovíme si na ně příští týden.

7. Stará smlouva vede k Nové - Galatským 4,21-31

Review and Herald - 17. červenec 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. Ale horní Jeruzalém je svobodný a ten je naší matkou. Neboť je napsáno: „Raduj se neplodná, která nerodíš, propukni v jásoch a vykřikni ty, která nemáš porodní bolesti, protože mnoho je dětí té osamělé, více než té, která má muže. Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení. Ale jako tenkrát ten, který byl zrozený podle těla, pronásledoval toho, který se narodil podle Ducha, tak je tomu i nyní. Co však praví Písmo? Vyžeň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem svobodné. Proto, bratři, nejsme děti otrokyně, nýbrž té svobodné." (Gal 4,21-31).

První smlouva byla chybná - a to v slibech, protože se zakládala především na slibech lidu, který v ní sliboval něco, co nedokázal udělat.

Proč jim tedy Hospodin dovolil, aby takovou smlouvu uzavřeli? Copak nevěděl, že lidé nedokáží udělat to, co slíbili? Ovšemže věděl.

Ale nevěděli to ti lidé.

Pod vlivem modlářského a zvrhlého prostředí [v Egyptě] nemohli správně chápat Boží svatost ani vlastní nesmírnou hříšnost, kvůli které byli úplně neschopni sami o sobě poslouchat Boží zákon, a necítili potřebu Spasitele. *TO VŠE SE budou muset naučit. (PP 273.2)*

Bůh je přivedl k Sinaji, kde jim zjevil svou slávu, dal jim svůj zákon a přislíbil jim velká požehnání za podmínky, že ho budou poslouchat. Lidé si neuvědomovali svou hříšnost a nechápali, že bez Krista nedokáží zachovávat zákon Boží. Ochotně vstoupili v smlouvu s Bohem. Cítili, že mohou opět nabýt víry, a prohlašovali: „Cožkoli mluvil Hospodin, činiti a poslouchati budeme.“ (2Moj 24,7). (PP 273,3- Patriarchs and Prophets, ss. 371, 372)

Jelikož ti lidé nevěděli o sobě tyto podstatné věci, nevěděli, že jsou "*naprosto neschopní*" atd. - protože Bohu nevěřili, aby to mohli vědět - a protože "*to všechno se budou muset naučit*" - jediný jistý prostředek, kterým mohli být přinuceni naučit se to, co nevědí, bylo nechat je to vyzkoušet a neuspět; a tak se zkušeností museli naučit, že sami ze sebe si nemohou vybudovat svou vlastní spravedlnost jako Boží spravedlnost. Pak budou ochotni přijmout vírou Boží spravedlnost, která se zakládá na víře.

Toto vše je z okolností daného případu dokonale jasné.

Jak jsme viděli v předchozí studii, Hospodin před jejich odchodem z Egypta řekl: "*A přijmu vás za svůj lid, a budu vašim Bohem, a poznáte, že já Hospodin jsem váš Bůh*" (2Moj 6,7). Není teď úplně jasné, že kdyby tomu byli uvěřili, zda by byli věděli, že On už je Hospodin jejich Bohem, a nebyli by museli uzavírat tuto dohodu, aby Hospodina přiměli být jejich Bohem a dělat ze sebe jeho lid.

Kdyby byli podle jeho vlastního slova uvěřili, že už je jejich Bohem a že tedy už jsou jeho lidem, a kdyby byli věděli, že už je Hospodinem jejich Bohem (2Moj 6,7), byli by potřebovali slibovat, že budou "*opravdu*" zachovávat jeho zákon, aby mohli být jeho lidem a on jejich Bohem? **Určitě ne.**

Kdyby byli věřili, že Hospodin jim "*dá*" "za dědictví" dědictví, které přísahal dát Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi (2Moj 6,8), bylo by se vůbec našlo místo na dohodu, kterou uzavřou a podle které si to dědictví zaslouží skutky? **Určitě ne.**

Jinými slovy: Kdyby byli přijali Boha vírou v těchto věcech, které jim zaslíbil dříve, než odešli z Egypta, byli by potřebovali zavázat se, že si ho v nich získají vlastními skutky? **Určitě ne.**

Jinými slovy: Kdyby byli poznali Boží smlouvu s Abrahamem, věčnou smlouvu, a byli v ní, byli by někdy potřebovali znát nebo uzavřít tuto jinou smlouvu na Sinaji, která byla v podstatě jen jejich vlastní, protože spočívala pouze na jejich slibech? **Určitě ne.**

Sledujíc tu myšlenku souběžně zpět k originálu, v těchto verších v listu Galatským paralelní otázka zní:

Kdyby byla Saraj a Abram uvěřili Božímu zaslíbení a pevně se drželi pouze toho, byl by Izmael našel místo v Abrahamově rodině? Byli by se Abrahamovi narodili dva synové? **Určitě ne.**

Zjevně tedy nebylo nikdy nutné, aby měl Abraham více než jednoho syna, toho, jehož zaslíbil Bůh. A přece, *"to jsou ty dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, rodící děti do otroctví, a to je Hagar"*.

A právě tak jako nebylo nikdy třeba, aby měl Abraham více než jednoho syna - syna zaslíbeného Bohem -, tak nebylo nutné, aby měl Izrael více než jednu smlouvu - Boží smlouvu s Abrahamem, věčnou smlouvu.

Právě tak jako nebylo třeba ty dva syny, nebylo třeba ani dvou smluv.

A tak jak kvůli nevěře a nedůvěře k Bohu byly navíc vneseni Hagar a Izmael, právě tak byla kvůli nevěře a nedůvěře k Bohu navíc vnesena smlouva na Sinaji.

A právě tak jako nebyli Hagar a Izmael nikdy uznáni v Božím zaslíbení, že dá Abrahamovi syna, právě tak nebyla smlouva na Sinaji nikdy uznána v Božím zaslíbení spásy pro lidstvo.

Právě tak jako musela být vyhnána Hagar s Izmaelem, a vše, co je vneslo, se muselo načisto odvrhnout, aby měl syn zaslíbený Bohem jemu patřící místo, stejně odhodit se musela i smlouva na Sinaji a vše, co vnesla, se muselo úplně zavrhnout na straně lidu, na jehož slibech jediné stála, aby měla Boží původní smlouva - smlouva s Abrahamem, věčná smlouva - v životě a spáse lidí místo, které jí náleží.

Ale právě tak jako potíže a selhání v plánu, který vnesl Hagar a Izmael pomohli nakonec přivést Saraj a Abrama do bodu, kde bezvýhradně důvěřovali jediné Božímu zaslíbení; tak potíže a hrozné selhání v první smlouvě přivedly Izrael do bodu, kde ocenili Boží původní smlouvu - smlouvu s Abrahamem, jeho věčnou smlouvu, kterou jim dal ještě dříve, než odešli z Egypta, a bezvýhradně jí důvěřovali.

Neboť, jak jsme viděli, Izrael porušil jak Boží zákon, tak i smlouvu, aby to neporušili. A když Mojžíš sestoupil z hory a měl v rukou desky zákona, který se smluvně zavázali *"opravdu"* poslouchat, a uviděl, co udělali, *"odhodil desky z rukou a roztřískal je pod horou"* (2Moj 32,19), „*Naznačuje tak, že jako oni zrušili svou smlouvu s Bohem, tak Bůh ruší svou smlouvu s nimi*“ (PP 235.1 - **Patriarchs and Prophets, s. 320**).

Tak se octli uvízlí a úplně bezmocní, se všemi svými zdroji zcela vyčerpanými. Protože: *"Nemohli se kojit nadějí, že smlouva, kterou porušili, jim zajistí přízeň Boží. Uvědomili si svou hříšnost a potřebu odpuštění a pocítili potřebu Spasitele, kterého předvídá smlouva Abrahamova a kterého naznačují krvavé oběti. Víra a láska je nyní*

puďila k Bohu jako k vysvoboditeli ze jha hříchů. Nyní mohli ocenit požehnání nové smlouvy.“ (PP 273.3 - Id., S. 372).

Tedy smlouva ze Sinaje je dovedla ke smlouvě s Abrahamem. První smlouva je dovedla k druhé. Stará k nové. A tedy zákon, který byl základem té smlouvy - porušený zákon – „*stal se naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry*“ (Ga 3,24).

Důkladně a pečlivě si znovu prohlédněte tuto studii, protože v dalších přejdeme na novou smlouvu.

8. Srovnání smluv - Galatským 4,21-24.28

Review and Herald, 24. červenec 1900

"Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon?? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy...Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení." (Gal 4,21-24.28).

- Tak jak se **Izmael** narodil zcela z těla, bez Božího zaslíbení, z nedůvěry a nevěry v Boží zaslíbení, stejná je i první smlouva - smlouva ze Sinaje.
 - A tak jak se **Izák** narodil zcela z Božího zaslíbení, výlučně ze závislosti na Něm, stejně i nová smlouva - věčná smlouva.
-
- **První smlouva spočívala na slibech lidí a závisela výlučně od jejich snah.**
 - **Druhá smlouva spočívá výlučně na Božím zaslíbení a závisí na Boží moci a působení.**
-
- **První smlouva zní: "Pokud VY budete..." dělat to a to.**
 - **Nová smlouva nemá žádné "pokud", ani žádné činění lidí, ale je načisto činěním Hospodinovým.**

Podívejte se na ně vedle sebe:

STARÁ SMLOUVA

"Nyní tedy, budete-li mne opravdu poslouchat a budete-li zachovávat moji smlouvu, budete mým zvláštním vlastnictvím mezi všemi národy, i když moje je celá země. Ale vy budete mým královstvím kněžím a svatým národem. Toto jsou slova, která budeš říkat synům Izraele"(2Moj 19,5.6). "Poslouchejte na můj hlas a stanu se vám Bohem a vy mi budete lidem" (Jer 7,23). "Poslouchejte na můj hlas a vykonávejte je podle všeho, co vám rozkazují, a PAK stanete se mi lidem a já vám budu Bohem" (Jer 11,4).

NOVÁ SMLOUVA

"Protože toto je smlouva, kterou uzavřu s domem Izraele po oněch dnech, praví Pán: Dám jim své zákony do mysli a napíši jim je na srdce; a budu jim Bohem, a oni mi budou lidem. A nikdo již nebude učít svého spoluobčana a nikdo svého bratra slovy: „Poznej Pána“, neboť mě budou znát všichni, od nejmenšího až do největšího z nich, Protože se slitují nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a na jejich nezákonnosti již nikdy nevzpomenou.“ (Žd 8,10-12).

Přečtěme starou smlouvu, počínaje slovy "*Pokud budete*":

"Pokud vložíte mé zákony do své mysli a napíšete je na své srdce, pak vám budu Bohem a vy mi budete lidem." "Vložte mé zákony do své mysli a napište je na své srdce, abych byl vaším Bohem a vy mým lidem."

Kdyby Nová smlouva zněla takto, kolik by se jich stalo Hospodinovým lidem? A kolika lidem by mohl být vůbec Bohem? Vůbec nikomu, protože nikdo si neumí napsat Boží zákon na srdce, nikdo si neumí vložit Boží zákon do své mysli, protože „*Myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže.*“ (**Řím 8,7**) Nic, co nemá moc samotného Boha, skrze věčného Ducha, nemůže nikdy vložit někomu do mysli Boží zákon nebo mu ho napsat na srdce.

Ale prakticky právě s činěním tohoto souhlasil izraelský lid ve staré smlouvě na Sinaji. Neboť svolili, že budou "*opravdu*" dodržovat Boží zákon, co nemůže žádný člověk udělat, aniž mu ten zákon nebyl dán do mysli a napsaný na srdce. Svolili, že budou "*opravdu*" dodržovat Boží zákon, TAK aby - proto, aby - mohli být jeho lidem a on jejich Bohem. V podstatě tedy souhlasili s tím, že oni sami si vloží Boží zákon do své mysli a napíšou si ho na srdce, a to tehdy, když znali jen narození z těla, když měli stále mysl těla, které "*je nepřátelské Bohu, neboť se nepodřizuje zákonu Božímu, protože se ani nemůže podřít.*"

Spravedlivými měly tedy být svým vlastním úsilím a touto spravedlností měli ze sebe udělat Boží lid a získat si Boha, aby jim byl Bohem.

Ta smlouva byla tedy skutečně smlouvou skutků, spravedlnosti ze skutků, získání si Boží přízně skutky, spásy ze skutků.

Byla to smlouva, v níž se odměna kvůli jejich skutkům neměla počítat z milosti, ale z povinnosti.

Byla to smlouva, jejímž prostřednictvím neexistovalo nic takového jako odpuštění hříchů: byla z otroctví a plodila jen do něj.

A právě kvůli tomuto je ta smlouva vnesena do tohoto poučného dopisu Galatským. Ti hledali spravedlnost ze skutků, ze svých vlastních snah. Snažili se "*z dokonalit tělem*". Ale každý křesťan, který usiluje o spravedlnost nebo vlastní dokonalost takovým způsobem, odpadl od milosti. Vskutku milost opustil, neboť: "*Tomu kdo pracuje, se mzda nedává z milosti, nýbrž z povinnosti.*" "*pokud ze skutků, není to už milost*" (**Řím 4,4; 11,6**).

Toto bylo postavení a stav "*farizeů, kteří uvěřili*" (**Sk 15,5**), kteří svedli Galatské na scestí. Na systém spravedlnosti ze skutků a snah zdokonalit se tělem změnili uvěřivší farizeové vše, co jim Bůh dal na to, aby je zachránil před otročením samospravedlnosti a skutkům těla; dokonce by na ten falešný systém změnili i samotné Kristovo evangelium.

Na druhé straně, nová smlouva je zcela z milosti a Božího milosrdného působení.

Je to smlouva, v níž je skutek výlučně Boží a spravedlnost je Boží.

Je to smlouva, v níž se každý, kdo má na ní podíl, narodí z Ducha a tak dostává novou mysl a nové srdce, kde do mysli je vložen Boží zákon a na srdce je ten zákon napsán Duchem živého Boha.

Je to smlouva, v níž se tvůrčí mocí Božího zaslíbení z každého, kdo se mu podřídí, stvoří Boží dítě. "*Vždyť jsme jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které Bůh předem připravil, abychom v nich žili.*" (**Ef 2,10**).

Je to smlouva, v níž se výlučně z Božího milosrdenství a jeho zaslíbení v plnosti a zdarma přijímá odpuštění hříchů: hříchy a nepravosti se navěky už nemají připomínat.

Je to smlouva, kterou se opravdu musí najít odpuštění pro hříchy lidu dokonce i pod první smlouvou. "*Proto je (Kristus) prostředníkem nové smlouvy, aby po jeho smrti, která nastala pro vykoupení z přestoupení spáchaných za první smlouvy, přijali zaslíbení věčného dědictví ti, kdo jsou povoláni.*" (**Žid 9,15**).

Znovu si všimněte, že v nové smlouvě není žádné zmínky o nějakém činění na straně lidu. Vše činění je od Boha: "*Dám své zákony do jejich mysli a napíšu je na jejich srdce.*" "*Budu jim Bohem.*" (**Žid 8,10**). *Protože se slituji nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a jejich a jejich nezákonnosti již nikdy nevzpomenu.*" (**Žid 8,12**).

V nové smlouvě je ten, který činí, Bůh: "*Neboť Bůh je ten, který ve vás působí i chtění i činění podle své dobré vůle.*" (**Fil 2,13**). Je to "*pro krev věčné smlouvy*" (**Žd 13,20**), že "*Bůh pokoje*" "*vás zdokonalí ve všem dobrém k vykonávání jeho vůle, čině v nás to, co je před ním příjemné, skrze Ježíše Krista, který je ručitelem této lepší smlouvy*" (**Žd 13,20.21; 7,22**).

Do této smlouvy vcházejí lidé jedině pasivně; musí se podřídít Boží spravedlnosti. (**Ř 10,3**). "*Oddávají*" *sebe Bohu a své "údy za nástroje spravedlnosti Bohu"* (**Řím 6,13**).

Tedy každý, kdo je jakýmkoliv způsobem účastníkem této smlouvy, je jím zcela z Božího zaslíbení a tak se stává, "jak byl Izák," dítětem zaslíbení.

Není žádné jiné cesty, jak mít účast na nové smlouvě, než Božím zaslíbením; neboť ve smlouvě není nic kromě jednoduchých Božích zaslíbení. Není jiné cesty, jak být Božím dítětem, než Božím zaslíbením: a to přijatým vírou. Naše hříchy jsou odpuštěny a naše nespravedlnost prominuta, neboť to říká Bůh, víme to podle slova toho zaslíbení. Ten, kdo přijímá Boží zaslíbení a závisí jen od něj, je Božím lidem, neboť to řekl Bůh. Bůh je jeho Bohem, neboť to řekl Bůh. Boží zákon je v jeho mysli a je napsán na srdce, neboť Bůh zaslíbil, že mu ho dá do mysli a napíše ho na srdce; a podřídil se Bohu, aby to Bůh v něm učinil. A když se tak podřídil Boží spravedlnosti, bezpečně spočívá v Božím zaslíbení v Kristu, který je prostředníkem a ručitelem nové smlouvy. A "*Toto je ten skutek Boží: abyste věřili v toho, kterého on poslal*" (Jan 6,29).

- **Stará smlouva spočívala a stále spočívá v slibech a skutcích lidí, kteří znají jen narození z těla a mysl těla.**
- **Nová smlouva spočívá navěky v zaslíbeních a skutcích Boží spravedlnosti v těch, kteří znají narození z Ducha Božím zaslíbením.**

9. Já nebo Kristus? - Galatským 4,21-31; 5,1

Review and Herald, 31. červenec 1900

" Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrze zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Hagar je hora Sinaj v Arábii. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi. Ale horní Jeruzalém je svobodný a ten je naší matkou. Neboť je napsáno: „Raduj se neplodná, která nerodíš, propukni v jásoch a vykřikni ty, která nemáš porodní bolesti, protože mnoho je dětí té osamělé, více než té, která má muže. Vy však, bratři, jste jako Izák dětmi zaslíbení. Ale jako tenkrát ten, který byl zrozený podle těla, pronásledoval toho, který se narodil podle Ducha, tak je tomu i nyní. Co však praví Písmo? „Vyžeň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem svobodné. Proto, bratři, nejsme děti otrokyně, nýbrž té svobodné. K té svobodě nás Kristus osvobodil. Stůjte tedy pevně a nenechte se opět podrobít pod jeho otroctví." (Gal 4,21-31; 5,1).

První smlouva závisela od slibů lidu, který znal jen narození z těla. Tyto sliby zněly, že budou "opravdu" dodržovat Deset přikázání. Ale znali jen narození z těla, v té době byli přestupníky Božího zákona a tak byli v otroctví hříchu. A jelikož znali jen narození z těla a měli jen mysl těla, jejich slib, že budou "opravdu" poslouchat Boží zákon byl bezcenný, protože " *myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže.* " (Řím 8,7).

Kdyby nebyli dali vůbec žádný slib, že budou poslouchat zákon, porušili by ho, protože znali jen narození z těla a: "*Ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou.*" (Řím 8,8) Proto, bez slibu dodržení zákona, bez znovuzrození, by byli pokračovali v otroctví hříchu. A když přislíbili, že budou "opravdu" zachovávat zákon a pak svůj slib porušili (což bylo neodvratné, protože měli jen mysl těla), dovedlo je to jen hlouběji do otroctví, neboť "*učinit Hospodinu slib*" a potom "*ho nesplnit*" je "*hřích na tobě*" (5Moj 23,22).

Proto když tu smlouvu uzavřeli ti, co už byli v otroctví, a když to byla smlouva, která podle svých podmínek plodila do otroctví, byla to jen smlouva o otroctví - smlouva, v níž je samotné snahy vyprostit se z otroctví, ve kterém již byli, přivedli jen ještě

hlouběji do něj, do otroctví jejich vlastních skutků a nesplněných slibů, které byly jen hříchem.

Tedy vše, co bylo, nebo mohlo být vidět v první smlouvě, byl a je porušený (rozbitý) zákon. A aby to bylo navždy tak jasné, a aby to nikdo nemohl nevidět, když Mojžíš sešel dolů z hory a viděl jejich modlářství, majíce desky Božího zákona v rukou, *"odhodil desky z rukou a roztřískal je pod horou"* (2Moj 32,19).

Nejdříve byli porušitelé zákona. Slíbili, že už nikdy více zákon neporuší. Porušili ho znovu, i svůj slib, že ho neporuší. A když proto kvůli tomuto Mojžíš odhodil desky Božího zákona z rukou a rozbil je, mělo to být jim a všem lidem navěky názorným poučením, že v první smlouvě, ve všech jejich snahách o samospravedlnost, a ve všech jejich slibech, že neporuší, zákon nemůže nikdo nikdy vidět něco jiného, jen PORUŠENÝ ZÁKON (angl. broken znamená i rozbitý - pozn. překl.).

Ale tam a tehdy byla přítomna Abraháмова smlouva, smlouva víry, Boží věčná smlouva, že je vysvobodí z otroctví a otrockého jha, které na ně doléhalo kvůli smlouvě skutků a nevěry, kterou uzavřeli. *"Nemohli se kojít nadějí, že smlouva, kterou porušili, jim zajistí přízeň Boží"* - smlouva, ve které nebylo vidět nic, jen porušený Boží zákon. *"Uvědomili si svou hříšnost a potřebu odpuštění a pocítili potřebu Spasitele, kterého předvídá smlouva Abrahamova a kterého naznačují krvavé oběti."* (PP 273.3).

Právě na smlouvu s Abrahámem, Izákem a Jákobem poukazoval Mojžíš před Bohem, když žádal milosrdenství pro lid, který se klaněl zlatému teleti na úpatí hory, dokud byl ještě na ní, dříve, než poprvé sestoupil. Všimněte si: v 2Moj 32,1-6 je záznam o tom, jak si lid dělá zlaté tele a klaní se mu. V 7. verši *"Hospodin promluvil k Mojžíšovi: Jdi, sestup dolů, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, propadl zvrácenosti. Rychle se odvrátili od cesty, kterou jsem jim přikázal; udělali si slité tele, klaněli se mu. Nyní mě nech, abych vzplanul hněvem proti nim a skoncoval s nimi."* (2Moj 32,7-10).

"Mojžíš však prosil Hospodina, Boha svého: Proč by měl, Hospodine, vzplanouti hněv tvůj proti lidu tvému, který jsi velikou mocí a silnou rukou vyvedl z Egypta? Utiš se hněv tvůj a buď milosrdným k nepravosti lidu svého. Rozpomeň se na služebníky své Abrahama, Isáka a Israele, jimž jsi přísahal při sobě samém: "Rozmnožím potomstvo vaše jako hvězdy nebeské, a všecku tuto zemi, o které jsem mluvil, dám potomstvo vašemu v majetek navždy. I usmířil se Hospodin a neučinil zla, které byl lidu svému hrozil." Hejčl (2Moj 32,11-14).

Byla to tedy právě Abrahamova smlouva, Boží věčná smlouva, která zachránila lid před otroctvím a kletbou jejich hříchů v první smlouvě. A tak je to stále (**Žid 9,15**).

Mojžíš sestoupil z hory s deskami zákona v rukou, a odhodil z rukou desky zákona a rozbil je, "na znamení, že jako oni zrušili smlouvu s Bohem, tak Bůh ruší svou smlouvu s nimi" (**PP 235.1**) a na znamení toho, že v té smlouvě nebylo vidět nic, jen porušený (rozbitý) zákon, a že: "Nemohli se kojít nadějí, že smlouva, kterou porušili, jim zajistí přízeň Boží" (**PP 273.3**). A: "Uvědomili si svou hříšnost a potřebu odpuštění a pocítili potřebu Spasitele, kterého předvídá smlouva Abraháмова a kterého naznačují krvavé oběti. Víra a láska je nyní pudila k Bohu jako osvoboditeli ze jha hříchů. Nyní mohli ocenit požehnání nové smlouvy." (**PP 273.3**)- **Patriarchs and Prophets, s. 373**)

Tedy smlouva ze Sinaje je přivedla ke smlouvě s Abrahamem. První smlouva je přivedla k druhé, stará k nové. A tedy zákon, který byl základem té smlouvy - porušený zákon - byl "vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry" (**Ga 3,24**).

A tak "Hospodin řekl Mojžíšovi: Vytesej si dvě kamenné desky stejné jako ty první, a napiš na desky slova, která byla na prvních deskách, jež jsi roztráskal" (**2Moj 34,1**). Mojžíš říká: " Udělal jsem truhlu z akáciového dřeva a vytesal jsem dvě kamenné desky, stejné jako ty první. Vystoupil jsem na horu a ty dvě desky jsem vzal s sebou. On (Hospodin) napsal na desky stejný zápis jako ten první, Deset slov, která k vám Hospodin na hoře promluvil z ohně v Den shromáždění. Pak mi je Hospodin dal. Vydal jsem se na cestu, sestoupil z hory a vložil jsem desky do truhly, kterou jsem udělal. Zůstaly tam, jak mi přikázal Hospodin." (**5Moj 10,3-5**).

Mezi lidem byla potom zavedena svatyněová služba, se "Spasitel(em) symbolizovaný(m) v krvavých obětech" (**PP 273.3**) a s Kristem, "prostředníkem nové smlouvy" (**Žid 9,15**), tím "jedním prostředníkem mezi Bohem a lidmi" (**1Tim 2,5**), jehož v této svatyněové službě představoval velekněz. K té svatyni přivedli v pokání a víře svou oběť a vyznali svůj hřích. Krev jejich oběti vzal velekněz do svatyně, bylo za ně vykonáno smíření a hřích byl odpuštěn. A ve veliký Den smíření se krví oběti za všechny lid pokropila slitovnice a prostor před slitovnicí, která byla nahoře na arše, nad deskami zákona.

Tedy mezi hříšníkem a zákonem byla vždy oběť, představující Krista (a která, v jeho víře, byla Kristem, ručitelem "lepší smlouvy"), jejímž prostřednictvím dostal hříšník odpuštění hříchů a Boží spravedlnost, která naplnila všechny požadavky zákona. A tak

skrže víru v Krista lze vidět v této smlouvě, v níž je Kristus prostředníkem a které je ručitelem, jen neporušený zákon.

Takový byl a je pravý význam nového řádu věcí na Sinaji, po rozbití desek a po úplném anulování první smlouvy. Byla to cesta víry, cesta *"Boží spravedlnosti skrže víru Ježíše Krista pro všechny a na všechny ty, kdo věří."* (**Řím 3,22**).

Nicméně hle, Izrael pak ve své nevěře proměnil všechno toto na systém skutků, přesně jak byla první smlouva. A ty oběti a obřady s nimi spojené dal Hospodin, aby byly zcela vyjádřením víry, ale Izrael to ve své nevěře vše opomenul a udělal z toho jen systém skutků, lpění na obřadech. Místo toho, aby spravedlnost přicházela prostřednictvím víry a aby byly oběti jen její vyjádřením, očekávali ji pomocí samotné oběti a kvůli svému dobrému skutku, který spočíval v tom, že ji přinesli.

Tak to bylo v době Krista na zemi a za časů Pavla a Galatským. Bylo to tak s *"farizej [em] i, kteří uvěřili,"* kteří zmátli Galatské a od spravedlnosti z víry je hnali zpět ke spravedlnosti ze skutků a ceremonializmu. A proto Pavel mohl napsat a také napsal, že *"Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně, a druhého ze svobodné. Ten z otrokyně se však narodil podle těla, ten ze svobodné skrže zaslíbení. Je to řečeno alegoricky: Tyto ženy jsou dvě smlouvy, jedna z hory Sinaj, která rodí děti do otroctví, a to je Hagar. Ta odpovídá nynějšímu Jeruzalému, neboť ten je v otroctví se svými dětmi"* (**Gal 4,22-25**).

A tak přesně ten prostředek, který dal Bůh na jejich vysvobození z otroctví staré smlouvy, změnili nevěrou na otrocký systém, který přesně odpovídal otroctví staré smlouvy. Novou smlouvu vlastně překroutili, jak to bylo tehdy vyjádřeno, na samotný princip staré smlouvy - na spravedlnost ze skutků. To, co bylo evangeliem vyjádřeným v obětech a službě té doby, zvrátili na otroctví spravedlnosti ze skutků a ceremonializmus, přesně tak, jak "farizeové, kteří uvěřili" převraceli mezi Galatskými evangelium vyjádřené v oběti a službě samotného Krista.

A právě tak jak byla vyhnána Hagar a Izmael, aby se dala ta smlouva s Abrahamem plně užívat, stejně se musela odvrhnout a vyhodit smlouva ze Sinaje, aby se mohla plně užívat požeňání Abrahamovy smlouvy, nové smlouvy; takže když přišel Kristus a obětováním sebe a svou vlastní službou vnesl plnost evangelia - aby se dalo plně užívat -, musí se zavrhnout a vyhodit ten systém obřadů a ceremonializmu, ten systém spravedlnosti ze skutků, na který Izrael překroutil to, co bylo v jeho době skutečně vyjádřením pravého evangelia, spravedlnosti z víry. *"Nynější Jeruzalém... slouží v otroctví se svými dětmi... Ale co říká Písmo? Vyžeň otrokyni i jejího syna, neboť syn otrokyně nebude dědicem spolu se synem svobodné."* *"Ale horní Jeruzalém je*

svobodný a ten je naší matkou. Vy však, bratři, jste jako Izák, dětmi zaslíbení“ (Gal 4,25.30.26.28).

A tak byl navždy vyhozen samotný princip ceremonializmu - samotný princip otroctví spravedlnosti ze skutků v jakékoli prezentovatelné formě, a na jeho místo se dal princip Boží svobody ve spravedlnosti z víry. *"Proto, bratři, nejsme děti otrokyně, nýbrž té svobodné" (Gal 4,31).* A kvůli tomu zní pro všechny lidi navždy požehnané shromažďující volání: *"K té svobodě, nás Kristus osvobodil. Stůjte tedy pevně a nenechte se podrobit pod jeho otroctví" (Gal 5,1).*

Stará smlouva, smlouva ze Sinaje, je shrnuta ve slově "JÁ".

Nová smlouva, věčná smlouva, je shrnuta ve slově "KRISTUS."

Stará smlouva je ego a jeho spravedlnost.

Nová smlouva je Kristus a Boží spravedlnost.

Stará smlouva je ego a otroctví hříchu a skutků zákona.

Nová smlouva je Kristus a svoboda spravedlnosti, která je z víry.

Stará smlouva - já - musí být vyhnána a načisto odvržena, aby

nová smlouva - Kristus - mohla mít své náležité místo a mohla zjevovat svou spásnou moc, neboť syn otrokyně nemůže být nikdy dědicem se synem svobodné.

Dvě smlouvy v listě Galatským

Byla to neuvěřitelná radost, když jsem zjistil, že vztah Otce a Syna, jak je vyjádřen v **1 Kor 8,6** ("*my máme jediného Boha, Otce, od něhož je všechno a pro něhož jsme my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož je všechno, i my jsme skrze něho* ") dává klíč k rozluštění tolika mnohých složitostí Písma, které byly dříve zahaleny rouškou tajemství nebo prostě neznámé. Ten klíč je popsán v knížce Divine Pattern of Life (Božský vzorec života), která zjevuje Otce jako zdroj všech věcí a Syna jako kanál, kterým to všechno proudí. Tento vztah mezi zdrojem a kanálem předznačují mnohé navzájem spojené prvky: muž a žena, Starý a Nový zákon, svatyně a svatyně svatých, sobota a svátky, slunce a měsíc - všechny tyto věci se ve světle božského vzorce staly velmi srozumitelnými. Dává to smysl, že by nám poznání vztahu Boha a Jeho Syna dalo klíč k rozluštění mnoha tajemství v Písmu.

V roce 2015 jsem uvažoval, zda dvě smlouvy zmíněny v Písmu fungují podle tohoto božského vzorce, a sice že jedna smlouva vede k druhé. Stará smlouva, která funguje v opozičním systému a vede k smrti, je dána do protikladu s Novou smlouvou, která vede k životu. Tento rámec má ten význam, že Stará smlouva je špatná a Nová dobrá. Staré by bylo třeba vyhýbat a Novou přijímat. Při uvažování o tom se mi náhle osvětlil text v **2 Kor 3,7**, kde Pavel píše, že "*Jestliže se služba smrti vyrytá písmeny do kamenů udála v takové slávě*" - byla "*slavná*". Jenže pokud byla slavná, pak to tedy byla dobrá věc! Pak se stalo zjevným, že aby se člověk narodil znovu, musí nejprve zemřít a až potom se znovu narodit. Smrt a život je tak dán do pořadí, kde jedno následuje za druhým. Čili Stará smlouva je cestou, po níž se musí vejít do Nové. Obě smlouvy pracují vlastně spolu, jedna vás přivádí k druhé.

V následujícím roce jsem během vedení setkání v Severním Německu četl knihu Studie listu Galatským od A. T. Jonese a v ní jsem našel potvrzení toho, co jsem hledal:

A tak je smlouva ze Sinaje přivedla ke smlouvě s Abrahamem. První smlouva je přivedla k druhé, stará k nové. A tak zákon, který byl základem té smlouvy - ten porušený zákon - "*byl naším pěstounem [vychovatelem], vedoucím nás ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry*" (**Ga 3,24**). – **A.T. Jones, RH, 17. červenec 1900**

Význam tohoto faktu nelze nevyvýšit: právě proces Staré smlouvy vedoucí k Nové zapříčiňuje proces pěstouna (vychovatele), který přivádí duši ke Kristu, aby byla ospravedlněna z víry.